

ТЕМА: Аналіз формування та використання фінансів.

1. Методичні рекомендації з аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій.
2. Лізинг.
3. Аналіз доходів АТП.
4. Аналіз прибутку.

1. Методичні рекомендації з аналізу фінансово-господарського стану підприємств транспортно-дорожнього комплексу розроблені для надання допомоги фахівцям у проведенні аналізу по здійсненню випереджувальних заходів по запобіганню банкрутства підприємств.

Аналіз проводиться на основі даних річного та квартального бухгалтерського звіту та статистичних даних.

Аналіз обов'язково повинен містити:

- оцінку загальної вартості майна;
- аналіз структури витрат коштів підприємства (активів);
- аналіз структури джерел коштів (пасивів);
- аналіз кредиторської та дебіторської заборгованості;
- аналіз собівартості та рентабельності продукції;
- оцінку технічного рівня та якості продукції;
- стан реалізації продукції, ціни, споживачі та конкуренти;
- оцінку виробничого потенціалу (ступінь завантаженості та зносу основних фондів);
- аналіз показників праці та рівня заробітної плати;
- наявність на балансі підприємства об'єктів соціальної інфраструктури;
- оцінка об'єктів незавершеного будівництва та можливість їх реалізації.

Фінансовий стан підприємства відображає його платоспроможність і характеризується системою показників, які визначають на конкретну дату.

Задовільний фінансовий стан – це стійка платоспроможність, достатня забезпеченість власними оборотними засобами та ефективне їх використання, чітка організація розрахунків, наявність стійкої фінансової бази.

Незадовільний фінансовий стан характеризується незадовільною платіжною готовністю, простроченою заборгованістю перед бюджетом, постачальниками і банком, неправильно вибраною стратегією розвитку, некомпетентністю керівництва тощо.

2. Лізинг – довготермінова оренда основних фондів, яка передбачає можливість їх наступного викупу орендаром. Термін оренди – від 6 місяців до кількох років.

Об'єктом лізингу може бути будь-яке рухоме і нерухоме майно, яке належить до основних засобів. Після закінчення строку лізингу майно повинне бути придатним для продажу або подальшого передавання в лізинг. Головна умова лізингу полягає в тому, що майно, яке передається в лізинг, повинне бути використане тільки в підприємницьких цілях.

В лізинговій угоді беруть участь три сторони:

- 1) лізингодавець – суб'єкт підприємницької діяльності, який купує майно у підприємства-виробника та передає його в оренду лізингоотримувачу за договором лізингу. Ним можуть бути: установи банку, фінансово-лізингова компанія, фірма або підприємство;
- 2) лізингоодержувач – юридична або фізична особа, що здійснює підприємницьку діяльність, яка отримує майно в користування за лізинговим договором і вносить орендну плату за його використання. Ним можуть бути: державне підприємство, організація, кооператив, громадянин, акціонерне товариство та ін.;
- 3) продавець лізингового майна – юридична чи фізична особа і підприємство-виробник майна (кооператив, торговельна, постачальницько-збутова організація).

Після припинення терміну дії договору лізингу лізингоодержувач може:

- 1) укласти новий договір;
- 2) викупити техніку за остаточною вартістю (початкова вартість мінус сума амортизаційних відрахувань);
- 3) повернути майно лізингодавцям.

3. Аналіз доходів та витрат має велике значення в системі загальної оцінки роботи АТП. В результаті аналізу повинні бути розроблені та обґрунтовані шляхи збільшення доходів та скорочення витрат підприємства.

Аналіз виконання плану, динаміки та структури доходів та витрат підприємства відбувається за наступною системою показників:

- 1) абсолютне відхилення від планових показників (грн.):

$$\Delta D = D_f - D_n$$

$$\Delta B = B_f - B_n ,$$

де D_f , D_n – доходи фактичний та плановий, грн.;
 B_f , B_n – витрати фактичні та планові, грн.;

2) рівень виконання плану доходів та кошторису витрат (%):

$$P_{\text{внд}} = \frac{Д\phi}{Дн} \times 100\%$$

$$P_{\text{внв}} = \frac{В\phi}{Вн} \times 100\% ;$$

3) абсолютна зміна доходів та витрат підприємства в звітному періоді порівняно з базовим (грн.);

4) темпи росту доходів і витрат підприємства (%);

5) темпи приросту доходів і витрат підприємства (%);

6) структура доходів і витрат підприємства.

4. Прибуток створюється в процесі виробництва продукції, хоча реального змісту та форми набуває тільки після її реалізації.

На відхилення фактичного прибутку від планової величини впливають такі чинники:

- зміна обсягу продукції;
- зміна структури випущеної продукції;
- зміна собівартості продукції;
- зміна цін на продукцію.

Література: Л.4 ст. 177-195

Питання для самоконтролю:

1. Що відображає фінансовий стан підприємства ?
2. Які чинники впливають на відхилення фактичного прибутку від планової величини ?
3. Що таке лізинг ?
4. Що може бути об'єктом лізингу ?
5. За якою системою показників відбувається аналіз виконання плану, динаміка та структура доходів та витрат підприємств ?

